

Školní vzdělávací program

Obor: 7941 K / 81, Gymnázium 8-leté

Učební osnovy pro nižší stupeň vzdělávání

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor: Český jazyk a literatura

Platnost: od 2.9.2024

Charakteristika předmětu český jazyk a literatura

Český jazyk a literatura je vyučovacím předmětem o třech složkách: jazykové, slohové a literární v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem. Všechny tři složky předmětu jsou vzájemně provázány. Jazyk je materiálem veškerých slovesných projevů, nejen literárních v užším slova smyslu, ale i odborných, a to v jakémkoli oboru lidské činnosti. Výuka a výchova literární plní daleko širší cíle než jen zkoumat jazyk díla, a to zejména v oblasti kulturní a společenské. Výuka mateřského jazyka má dále specifický význam pro učení se cizím jazykům. Kromě toho je český jazyk a literatura povinným maturitním předmětem.

Hlavním cílem vyučovacího předmětu je vést žáky k získání dobré znalosti mateřského jazyka, která je nezbytná nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech lidské činnosti. Při vyučování žáci získávají takové znalosti a dovednosti, které jim umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vyjadřovat se adekvátně situaci a efektivně v praxi uplatňovat a prosazovat výsledky svého poznávání. Díky těmto schopnostem poznávají žáci duchovní bohatství národa a jeho tradice.

Hodinová dotace v jednotlivých třídách nižšího gymnázia odpovídá učebnímu plánu.

Součástí výuky jsou i návštěvy divadelní a filmových představení, jež napomáhají realizaci některých očekávaných výstupů. V rámci předmětu jsou realizovány okruhy průřezových témat Mediální výchova, Výchova demokratického občana, Multikulturní výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Osobnostní a sociální výchova a Environmentální výchova.

K utváření a rozvíjení klíčových kompetencí (1. kompetence k učení, 2. kompetence k řešení problémů, 3. kompetence komunikativní, 4. kompetence sociální a personální, 5. kompetence občanské, 6. kompetence pracovní) vedou následující postupy:

- ❖ učitel vhodným výběrem témat a literárních ukázek vede žáky k tomu, aby při interpretaci textů a při psaní slohových prací uplatňovali základní myšlenkové operace, ale i fantazii a kreativitu
 - (kompetence 1)

- ❖ žáci zpracovávají referáty, připravují mluvní cvičení o nejnovějším dění v kultuře, o aktuální společenské situaci – využívají slovníky, encyklopedie,

jazykové příručky, internet. . . ; tyto informace třídí a propojují do širších významových celků

- (kompetence 1)

- ❖ učitel zadává k mluvním cvičením a k diskusi témata, v nichž žáci otevřeně vyjadřují svůj názor na základě logických argumentů a tolerují mínění jiných
- (kompetence 4, 5)

- ❖ učitel vede žáky k tomu, aby při diskusích na odborné téma, při tvorbě slohových prací odborného a publicistického stylu i při literárním výkladu využívali svoje poznatky či znalosti z jiných oborů
- (kompetence 1, 6)

- ❖ učitel vybírá zajímavé texty a úkoly – tím žáky motivuje k zapojení do soutěží v tvůrčím psaní, do recitačních soutěží a do olympiády v českém jazyce
- (kompetence 1, 2, 3, 4)

- ❖ škola organizuje pro žáky pravidelné návštěvy filmových a divadelních představení
- (kompetence 2, 5)

- ❖ žáci na základně vybraných textů porovnávají různé formy písemné komunikace (e-mail, chat, dopis, SMS, elektronickou diskusi. . .), posuzují jejich sdělnost a jazykové prostředky typické pro danou formu komunikace
- (kompetence 3)

- ❖ žáci se prostřednictvím literárních děl, filmů, besed . . . seznamují se životem v cizích zemích – to je vede k otevřenosti, toleranci, pozitivnímu vnímání jiných etnických, kulturních a morálních hodnot
- (kompetence 5)

Digitální kompetence:

Uvedené kompetence se prolínají jednotlivými ročníky dle schopností žáků.

Žák:

- ❖ ovládá běžně používaná digitální, zařízení, aplikace a služby
- ❖ využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti
- ❖ samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešení problém použít
- ❖ získává, vyhledává, kriticky posuzuje data, informace a digitální obsah; k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- ❖ spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah - k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- ❖ vytváří a upravuje digitální obsah

- ❖ kombinuje různé formáty
- ❖ vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- ❖ využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- ❖ chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost
- ❖ seznamuje se s novými technologiemi
- ❖ kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- ❖ předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat
- ❖ předchází situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Vyučovací předmět : český jazyk a literatura

Ročník : prima

<u>Očekávaný výstup</u>	<u>Školní výstup</u>	<u>Učivo</u>	<u>Tématické okruhy průřezových témat</u>	<u>Mezipředmětové vztahy</u>
<u>jazyková výchova</u> samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	orientuje se v jazykových příručkách rozlišuje spisovný projev od nespisovného	jazykověda, jazykové příručky – jazyk a jeho útvary, jazykověda a její složky	MV Schopnost zapojení jedince do mediální komunikace	cizí jazyky digitální kompetence – využití dig. příruček a práce s nimi – internetová jazyková příručka, SSČ apod.
	aktivně používá základní pojmy fonetiky v mluveném projevu dbá na spisovnou výslovnost a intonaci, odlišuje přízvuk slovní a větný	zvuková stránka jazyka – hláskosloví, spisovná výslovnost, slovní přízvuk, zvuková stránka věty	OSV Rozvíjení komunikačních dovedností, jasně a srozumitelně formulovat své názory	cizí jazyky
v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický a syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí	v písemném projevu aplikuje znalosti z nižších ročníků odvozuje významovou souvislost mezi slovy odlišuje druhy slov poznává druhy zájmen a číslovek určuje mluvnické kategorie ohebných	stavba slova a pravopis – slovotvorný základ, stavba slova, slova příbuzná, souhláskové skupiny, pravopis předpon a předložek s/z, psaní i/y po obojetných souhláskách tvarosloví – ohebné slovní druhy, jejich skloňování/časování a mluvnické kategorie		digitální kompetence – práce s Wordem, automatickými opravami, využitá online cvičení

	slovních druhů odlišuje spisovné a nespisovné tvary ohebných slov			
rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	vyhledává základní větné členy, zdůvodní shodu určuje rozvíjející větné členy používá správný slovosled	skladba – základní větné členy, shoda podmětu s přísudkem, rozvíjející větné členy, věta jednoduchá a souvětí, stavba textu		cizí jazyky
<u>komunikační a slohová výchova</u> odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	sestavuje osnovu, dodržuje časovou posloupnost užívá vhodných jazykových prostředků odlišuje přímou a nepřímou řeč (uplatňuje pravidla přímé řeči v psaném projevu) rozlišuje styl prostě- sdělovací a umělecký	vypravování	OSV Sebepoznání a sebepojetí -formování studijních dovedností VDO Posilovat dovednosti usnadňující komunikaci s lidmi	
uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	dbá na výběr vhodných slov při nácvičku popisu při práci postupuje systematicky odlišuje různé druhy popisu podle jejich funkce	popis		

využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	vyhledává a formuluje hlavní myšlenky textu formuluje otázky vztahující se k textu vytvoří osnovu, titulek graficky odlišuje části textu podle významu člení text do odstavců	výpisky výtah		přírodovědné předměty (biologie, fyzika)
dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	stylizuje osobní dopis a rozvíjí kultivovaný písemný projev odlišuje úřední a osobní dopis srovnává výhody tradiční (dopis) a moderní formy komunikace (e-mail, SMS)	dopis	Sebepoznání a sebepojetí (OSV) – dopis o sobě a svých zájmech	digitální kompetence – formátování slohových prací ve Wordu GC
dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci		mluvní cvičení jednoduché komunikační žánry: vzkaz, inzerát, objednávka, zpráva, SMS zpráva, oznámení	Komunikace (OSV) – mluvné cvičení, při němž žák využije verbálních i nonverbálních prostředků komunikace (snaha zaujmout posluchače)	digitální kompetence – hodnocení etické úrovně v různých internetových diskusích, mailech apod. hodnocení obsahu a formy internetových zdrojů
literární výchova uceleně reprodukuje	zdokonaluje techniku čtení reprodukuje přečtený text	mýty, báje, pohádky, pověsti	OSV- posilovat vazby k ostatním	dějepis zeměpis

<p>přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla</p>	<p>při hodnocení textu charakterizuje hlavní postavy a jejich chování odlišuje pověst od pohádky na základě vlastní četby odvozuje znaky jednotlivých žánrů</p>		<p>předmětům, hledat souvislosti MkV – uvědomit si potřebu tolerance k odlišným názorům</p>	<p>výtvarná výchova hudební výchova občanská výchova</p>
<p>rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele</p>	<p>uvádí hlavní představitele české a světové literatury na základě ukázek v čítance vyjadřuje vlastními slovy myšlenky přečteného textu na vybrané ukázce dokládá změny ve vývoji jazyka používá správně pojmy „balada“, „povídka“ odlišuje různé druhy poezie – lyrika a epika pracuje se základními pojmy prozodie – verš, rým, sloka</p>	<p>román, povídka, balada</p>		<p>hudební výchova výtvarná výchova přírodopis zeměpis digitální kompetence – rozpoznávat relevantní zdroje informací</p>
<p>formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení</p>	<p>na vybraných textech dokládá sepětí literatury se životem pojmenuje rozdíly ve způsobu života u nás a v jiných zemích objasní rozdíl mezi</p>	<p>dobrodružná literatura, literatura s poznávací funkcí – cestopis, sci-fi, lyrická próza humoristická literatura</p>	<p>OSV-aplikovat poznatky získané v jiných předmětech; člověk a jeho svět VMEGS- Jsme Evropané EV- lidské aktivity a problémy životního</p>	<p>Zeměpis Výtvarná výchova Hudební výchova Občanská výchova Přírodopis Fyzika Chemie</p>

	<p>situační a jazykovou komikou na základě ukázek v čítance odlišuje základní literární žánry</p>	<p>literatura s vlasteneckou tematikou</p>	<p>prostředí MV-schopnost uvědomit si faktory ovlivňující mediální práci MkV-multikulturalita- vytváření tolerance k odlišným sociokulturním skupinám</p>	<p>digitální kompetence – práce s programy na tvorbu komiksu</p>
--	---	--	---	--

Vyučovací předmět : český jazyk a literatura

Ročník : sekunda

<u>Očekávaný výstup</u>	<u>Školní výstup</u>	<u>Učivo</u>	<u>Tematické okruhy průřezových témat</u>	<u>Mezipředmětové vztahy</u>
<p>jazyková výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova ➤ správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci 	<p>pracuje s různými typy slovníků a jazykových příruček</p> <p>převádí text z nespisovné podoby do spisovné</p> <p>používá správné tvary slov</p> <p>určuje mluvnické kategorie sloves</p> <p>v praxi aplikuje pravidla pravopisu lexikálního, tvaroslovného a skladebného</p>	<p>tvarosloví - ohebné slovní druhy, neohebné slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov</p> <p>pravopis – psaní velkých písmen ve vlastních jménech; psaní i,y</p>	<p>MV-kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>OSV-rozvoj schopností poznávání; komunikace</p> <p>VDO-občanská společnost a škola</p>	<p>cizí jazyky</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh 	<p>rozpoznává přenesená pojmenování</p> <p>vhodně je aplikuje v ústním i písemném projevu</p> <p>uvádí příklady slov odvozených, složených, zkratk a slov přejatých</p>	<p>význam slov – synonyma, homonyma, antonyma, sousloví, rčení, slova citově zabarvená</p> <p>slovní zásoba a způsoby jejího obohacování</p> <p>skladba- základní a rozvíjející větné členy;druhy vedlejších vět</p>	<p>MV-interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</p>	<p>cizí jazyky</p>
<p>komunikační a slohová</p>	<p>rozlišuje základní</p>	<p>slohové útvary – základní</p>	<p>OSV-</p>	

<p>výchova ➤ odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky ke svému komunikačnímu záměru</p>	<p>stylistické útvary a užívá v nich vhodné jazykové prostředky odlišuje prvky vypravování, líčení, popisu</p>	<p>charakteristika</p>	<p>komunikace; kreativita; poznávání lidí VDO-občan, občanská společnost a stát</p>	
<p>➤ využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů</p>	<p>zpracuje osnovu člení text do odstavců podle osnovy rozlišuje různé vrstvy jazyka a v písemném projevu jich vhodně užívá při vlastní práci využívá ustálených spojení - pořekadla, přirovnání, rčení</p>	<p>vypravování</p>		
<p>➤ uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování</p>	<p>využívá termínů na základě znalostí z ostatních vyučovacích předmětů při práci volí vhodné jazykové prostředky odlišuje odborný, umělecký a prostředkovací styl vypracuje vnitřní a vnější charakteristiku osoby</p>	<p>popis – uměleckých děl, pracovního postupu, líčení, charakteristika</p>	<p>Poznávání lidí (OSV) – charakteristika blízkého člověka</p>	<p>občanská výchova</p>
	<p>napíše vlastní životopis,</p>	<p>administrativní styl –</p>	<p>OSV-kooperace a</p>	

	odlišuje strukturovaný životopis od tradičního sestavuje jednoduché úřední písemnosti, užívá správných formulací posoudí jazyk úředních spisů	životopis, žádost	kompetence; řešení problémů a rozhodovací dovednosti VDO—formy participace občanů v politickém životě	
	objasní rozdíl mezi osnovou, výpisky a výtahem v textu vyhledává důležité informace a na jejich základě vytvoří vlastní text	výtah		Všechny vyučovací předměty
➤ v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních a paralingválních prostředků řeči	zaujímá vlastní postoj k věci, jevům, situacím i problémům jasně a přesně formuluje své myšlenky a názory při vlastním projevu aplikuje své poznatky v oblasti rétoriky	mluvní cvičení	Komunikace (OSV) – mluvní cvičení, při němž žák využije verbálních i nonverbálních prostředků komunikace (snaha zaujmout posluchače)	
literární výchova ➤ uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl	hodnotí úlohu fantazie v tvůrčím procesu autora vyhledává obrazná pojmenování	romantické příběhy		

díla				
<p>➤ formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo</p>	<p>rozlišuje základní znaky prózy, poezie a dramatu hodnotí jazykové prostředky, které spisovatel v díle použil, posuzuje jejich vhodnost vzhledem k uměleckému záměru autora hodnotí výstavbu textu vzhledem k obsahu díla</p>	<p>lidová a zlidovělá tvorba</p>	<p>Můj domov a svět (VMEGS) – práce s texty lidové slovesnosti různých kultur (báseň, píseň) a jejich analýza – společné znaky, rozdíly</p>	<p>hudební výchova výtvarná výchova dějepis zeměpis</p>
<p>➤ vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i dalších informačních zdrojích</p> <p>➤ rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora</p>	<p>aktivně používá pojmy epos, pověst odlišuje jednotlivé části dramatického textu – monolog, dialog, prolog charakterizuje hlavní postavu hodnotí, jak její životní příběh ovlivňuje její charakterové vlastnosti a naopak</p>	<p>mýtické příběhy literatura 20.století – souboje, prohry, vítězství</p>	<p>MV-stavba mediálních sdělení; vnímání autora mediálních sdělení</p>	<p>občanská výchova</p>
<p>➤ rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty</p>	<p>z literárních příběhů a vývoje charakteru postav si vybírá to nejlepší, co může pomoci v utváření názorů, postojů i rozhodnutí ve vlastním životě</p>	<p>humoristická literatura cestopisy svět zvířat a lidí v literatuře</p>	<p>VMEGS-Evropa a svět nás zajímá MkV- multikulturalita;lidské vztahy EV- lidské aktivity a problémy životního</p>	

	rozvíjí své schopnosti diskutovat o literárním díle a vést dialog		prostředí, vztah člověka k prostředí	
--	---	--	--------------------------------------	--

Vyučovací předmět : český jazyk a literatura

Ročník : tercie

<u>Očekávaný výstup</u>	<u>Školní výstup</u>	<u>Učivo</u>	<u>Tématické okruhy průřezových témat</u>	<u>Mezipředmětové vztahy</u>
<u>jazyková výchova</u> rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	na základě ukázek rozlišuje útvary spisovného i nespisovného jazyka převádí text z nespisovné podoby jazyka do spisovné vysvětlí shody a rozdíly mezi slovanskými jazyky	obecné výklady o českém jazyce - útvary českého jazyka, jazyková kultura, slovanské jazyky	OSV-pozvání lidí VDO-občan, občanská společnost a stát MV-fungování a vliv médií ve společnosti	cizí jazyky
spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná slova rozlišuje a příklady z textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování,	rozlišuje základní způsoby obohacování slovní zásoby používá různé typy slovníků a jazykových příruček ke slovům cizího původu uvádí slova domácí a naopak	nauka o slovní zásobě slovní zásoba a její obohacování, tvoření slov, slova přejatá, jejich výslovnost a pravopis		dějepis, fyzika, chemie, biologie

zvláště ve frazémeh				
<p>samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a dalšími slovníky a příručkami</p>	<p>tvoří správné tvary podstatných jmen přejatých rozlišuje slovesa vidu dokonavého a nedokonavého</p>	<p>tvarosloví - skloňování slov přejatých, slovesný vid, slovesné třídy</p>		
<p>v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovo tvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí</p>	<p>rozlišuje souvětí souřadné a podřadné, poměry mezi hlavními větami a větnými členy v písemném projevu aplikuje znalosti o větách a souvětích (odděluje čárkou větné členy a věty)</p>	<p>skladba - přístavek, poměry mezi několika-násobnými větnými členy, souvětí souřadné, poměry mezi větami hlavními</p>		<p>cizí jazyky</p>
<p><u>komunikační a slohová výchova</u> dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou situaci využívá základy studijního čtení – vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a</p>	<p>rozlišuje charakteristiku vnější a vnitřní, přímou a nepřímou používá vhodné jazykové prostředky pro výklad, úvahu a další stylistické útvary definuje základní znaky popisu odliší specifika subjektivně zbarveného popisu zpracuje výtah z učební látky jiného předmětu na základě vlastních</p>	<p>charakteristika literární postavy výklad líčení výtah</p>	<p>Kreativita (OSV) – subjektivně zbarvený popis - snaha o maximální originalitu Občanská společnost a škola (VDO) – zamyšlení na téma „Naše škola“</p>	<p>přírodovědné předměty</p>

s oporou o text přednese referát	zkušeností a názorů vytvoří úvahu či zamyšlení	úvaha-zamyšlení		
<p>literární výchova uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo</p>	<p>popíše strukturu literárního textu rozlišuje vybrané literární žánry, uvádí jejich znaky a výrazné představitele formuluje ústně i písemně názory na diskutované problémy</p>	<p>starší literatura - Bible, antické drama, čínská poezie, česká lidová píseň, novela, román, bajka, balada, sonet</p>	<p>VMEGS-můj domov a svět, Evropa a svět nás zajímá MkV-kulturní diference; etnický původ</p>	<p>dějepis hudební výchova výtvarná výchova občanská výchova zeměpis</p>
<p>tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře.</p>	<p>vysvětlí rozdíl mezi prozaickým a dramatickým textem pojmenuje základní znaky moderní poezie odlišuje situační a charakterovou komiku</p>	<p>od romantismu k moderní literatuře - poezie epická a lyrická, epitař, epigram; humoristická lit; science fiction</p>		

Vyučovací předmět : český jazyk a literatura

Ročník : kvarta

Očekávaný výstup	Školní výstup	Učivo	Tématické okruhy průřezových témat	Mezipředmětové vztahy
<p><u>jazyková výchova</u> odlišuje různé variety národního jazyka a vhodně jich využívá ve svém jazykovém projevu v souladu s komunikační situací samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace</p>	<p>při své práci používá jazykové příručky, volí vhodnou druhotnou literaturu podle účelu hledání rolišuje spisovný a nespisovný jazyk, vyjadřuje se adekvátně situaci na základě ukázek odlišuje základní interdialekty č.j. a jmenuje rozdíly mezi nimi žák na základě znalostí z morfolgie správně využívá spisovných tvarů slov v mluveném i písemném projevu</p>	<p>Obecné poučení o jazyce, útvary národního jazyka Nauka o slovu, slovní zásoba, jazyková norma a kodifikace, jazykové příručky a slovníky Nauka o tvoření slov rozšiřování znalostí z tvarosloví</p>	<p>MV-kritické čtení a vnímání mediálních sdělení OSV-sebepoznání a sebepojetí VDO-občan-občanská společnost a stát MkV-etnický původ; princip sociálního smíru a solidarity</p>	<p>cizí jazyky zeměpis</p>
<p>ve svém projevu uplatňuje znalosti zásad českého pravopisu, tvarosloví a syntaktických principů českého jazyka</p>	<p>v písemných projevech aplikuje své znalosti pravidel českého pravopisu</p>	<p>pravopis – systemizace vědomostí z předcházejících ročníků</p>		<p>cizí jazyky</p>

rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí, je schopen rozpoznat syntaktické nedostatky v mluvených i písemných projevech	v praxi využívá poznatků získaných v oblasti fonetiky, morfologie, syntaxe i lexikologie, poznatky ze syntaxe uplatňuje žák v písemných i mluvených projevech	všestranné jazykové rozbory, syntaktické vztahy, větné členy, souvětí		
ovládá zásady spisovné výslovnosti a pro účinné dorozumívání vhodně užívá zvukové prostředky řeči (modulace síly, výšky hlasu a tempa řeči; umístění přízvuků a pauz, správné frázování)	rozlišuje psanou a mluvenou podobu jazyka (hláska a písmeno) srovná systém českých hlásek s hláskami v jazyce, jemuž se učí v mluvených projevech používá správnou intonaci vzhledem k obsahu sdělení řídí se pravidly spisovné výslovnosti zaznamená mluvený projev do písemné podoby na základě pravidel fonetické transkripce	fonetika – foném, varianta fonému, samohlásky, souhlásky, skupiny souhlásek, slovní přízvuk, zvukové prostředky věty, členění souvislé věty, ortoepie		cizí jazyky
<u>komunikační a slohová výchova</u> rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr	pojmenuje základní rozdíly mezi mluvenými a psanými projevy na základě ukázek porovná základní typy	mluvené a psané jazykové projevy	OSV-mezilidské vztahy,;komunikace; psychohygiena VDO-občan, občanská společnost a stát	

<p>partnera v hovoru</p>	<p>projevů, pojmenuje jazykové prostředky a způsob vyjadřování typický pro daný funkční styl odlišuje základní slohové postupy, charakterizuje základní slohové útvary mluvených i psaných jazykových projevů</p>	<p>funkční styly slohové postupy a útvary</p>		
<p>v mluveném projevu vhodně užívá nonverbálních prostředků řeči a interpretuje je v řeči v písemném i mluveném projevu volí vhodné výrazové prostředky podle jejich funkce a ve vztahu k dané situaci, kontextu a adresátovi; vysvětlí a odůvodní význam slov v daném kontextu</p>	<p>odlišuje různé typy vypravování – subjektivní a objektivní přístup autora odlišuje řeč postavy a řeč autora v písemném projevu aplikuje pravidla o přímé řeči při práci volí vhodné jazykové prostředky nahrazuje jazykové prostředky neutrální slohově zabarvenými a naopak dodrží kompozici vypravování, používá prostředky zvyšující napětí na základě zadaných informací vytvoří text</p>	<p>vypravování - kompozice, jazykové prostředky, er- a ich-forma vyprávění</p>	<p>Kreativita (OSV) – na základě zadání vytvoří text uměleckého stylu (vypravování) – snaha o originalitu</p>	

	uměleckého stylu (např. zprávu z novin převede na vypravování)			
používá různé prostředky textového navazování vedoucí ke zvýšení srozumitelnosti, přehlednosti a logické souvislosti ; uplatní textové členění v souladu s obsahovou výstavbou textu a rozvíjením tématu	odlišuje popisy v rámci různých funkčních stylů (odborný, prostěsdělovací, umělecký) vyhledává ukázky různých druhů popisu a vysvětluje jejich funkci při práci postupuje systematicky vytvoří subjektivně zabarvený popis, popř. popis uměleckého díla	popis – druhy popisu, kompozice, jazykové prostředky charakteristika	OSV-rozvoj schopností poznávání;kreativita;řešení problémů	Přírodovědné předměty
odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	analyzuje mluvený či psaný projev a poznává jeho manipulativní funkci odlišuje různé formy komunikace srovnává různé typy reklamního sdělení (rozhlas, TV, tisk, internet, billboardy) vypracuje vlastní reklamu (různé formy)	funkce komunikátů – apel, přesvědčování, argumentace, kontakt komunikační strategie mluvené a psané jazykové projevy – úvaha, proslov, diskuse, fejeton	interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (MV) - projekt na téma Reklama a její vliv na běžného konzumenta – skupinová práce	
literární výchova uceleně reprodukuje	na základě vybraných textů definuje rozdíly mezi	podstata literatury – funkce literatury/umění, literatura		

<p>přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla rozliší umělecký text od neuměleckého, nalezne jevy, které činí text uměleckým rozezná typy promluv a vyprávěcí způsoby a posoudí jejich funkci v konkrétním textu na konkrétních příkladech popíše specifické prostředky básnického jazyka a objasní jejich funkci v textu</p>	<p>odbornou a uměleckou literaturou aktivně používá základní literární pojmy vyhledává v textu přímá a obrazná pojmenování charakterizuje základní literární druhy – lyrika, epika, drama</p>	<p>odborná a umělecká, obsah a forma literárního díla, základní literární druhy a žánry</p>		
<p>zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu využívá metod kritického myšlení</p>	<p>žák čte s porozuměním literární text, je schopen ho interpretovat, kriticky zhodnotit a obhajovat své názory. Zpracovává vlastní hodnocení knihy porovnává způsob ztvárnění postavy / příběhu u různých autorů</p>	<p>interpretace literárního díla, práce s textem vybraného literárního díla</p>	<p>propojení s předměty výtvarná a hudební výchova, dějepis, občanská výchova, schopnost zasadit text do dobového a uměleckého kontextu</p>	<p>dějepis výtvarná výchova hudební výchova zeměpis</p>
	<p>žák se orientuje v základních směrech a dílech, je schopen poznat</p>	<p>moderní umělecké směry, avantgardní lit. Světová a česká lit.</p>	<p>moderní výtvarné umění souvislost s výtvarnou výchovou</p>	<p>hudební, výtvarná výchova</p>

	znaky směrů a porozumí podstatě moderního umění komplexně a především v literatuře		propojení znalostí z dějepisu – vliv společenských událostí na proměny literatury	
při analýze vybraných textů kriticky zhodnotí význam jednotlivých děl, závažnost témat vysvětlí specifičnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové (vzájemná inspirace, příbuznost, odlišnosti a jejich příčiny)	seznámí se s významnými díly a autory české literatury v uvedeném období interpretuje díla z hlediska obsahu i formy	Česká literatura mezi světovými válkami, výběr nejdůležitější autorů a děl	vliv občanské výchovy, výchova k demokratickým myšlenkám	dějepis, hudební výchova, výtvarná výchova

<p>žák se naučí na základě literatury odhalovat nebezpečí různých ideologií, manipulace apod., které vedou k hrůzným činům, je schopen je v literatuře odhalit kriticky hodnotit.</p>	<p>Žák na základě četby a rozboru vybraných děl je schopen vysvětlit a pochopit nebezpečí války, rasismu, terorismu apod.</p>	<p>Literatura zachycující traumata války a holokaustu</p>	<p>OSV-poznávání lidí MV-kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p>	<p>Dějepis Zeměpis Výtvarná výchova Hudební výchova Informatika a výpočetní technika</p>
<p>žák dokáže sám odhalit podstatu díla, jeho základní myšlenky, dokáže hodnotit styl autora a začlenit dílo do kontextu doby, dokáže kriticky hodnotit jednání postav</p>		<p>Česká a světová literatura 2.poloviny 20. století do současnosti</p>	<p>Metody kritické myšlení aplikovány na kritické čtení</p>	